

Чому Україна зараз програє у стратегічній адаптації до війни

Читати на руськом

Чому Україна зараз програє у стратегічній адаптації до війни

Ми зможемо перемогти, лише якщо почнемо швидко знаходити та реалізовувати рішення найсерйозніших стратегічних проблем, що постійно виникають у цій війні. Наразі ефективного способу роботи це в нас немає.

Про це **влучно** написав генерал Мік Райн: "Хоча Україна досі легше експериментує на полі бою, проте в неї великі проблеми з тим, щоб систематизувати отримані уроки й поширити на всі збройні сили. Водночас Росія повільніше вчиться через ... більш централізовану філософію управління, однак, коли вони чогось навчилися, вони швидше поширюють це у військах та військовому виробництві". Якщо не звертати на це уваги й швидко не змінитися, ми програємо війну. Відбувається це передусім через слабкість і некомпетентність державного управління, зазначає виданця **ТЕКСТИ**.

Стратегічна адаптація

Стратегічна адаптація — це пошук, а потім втілення в життя рішень системних проблем, які впливають на весь театр війни.

Ось лише кілька з них: мобілізація; антидронна війна; російська перевага в повітрі та, як наслідок, активне використання КАБіВ і **російського високоточного озброєння**; побудова фортифікації; власне виробництво зброї; припинення чи зменшення допомоги від союзників.

Ми зможемо перемогти, лише якщо почнемо швидко знаходити та реалізовувати рішення найсерйозніших стратегічних проблем, що постійно виникають у цій війні. Наразі ефективного способу роботи це в нас немає.

Візьмімо Міністерство оборони. Це відомство за два роки не вирішило жодної стратегічної проблеми. Лише один приклад: щоб хоч якийсь масштабувати виробництво дронів, довелося звертатися до Міністерства цифрової трансформації. Міністерство оборони, яке мало б бути головним рушієм такої адаптації, наразі є гальмом, яке намагаються обійти в будь-який спосіб, коли потрібно щось зробити.

Приклад Черчилля

Якщо Зеленський особисто не почне приділяти таким проблемам значну кількість свого часу, ситуація лише погіршуватиметься. Додамо, що вирішення стратегічних проблем вимагає від президента (і його помічників) значно більше, ніж просто озвучувати їх на Ставі Верховного Головнокомандувача.

Одним із найкращих прикладів, коли лідер країни, яка воює, особисто координував вирішення термінових стратегічних питань, був Вінстон Черчилль. Під час Другої світової війни їх виникало чимало, і прем'єр-міністр Британії не лише давав загальні вказівки, а й особисто докладав максимум зусиль, щоб зібрати разом відповідних фахівців та чиновників і вирішити актуальну проблему. Ось лише кілька прикладів:

- Стратегічна загроза морській логістиці. Доля Британії в 1941 році повисла на волосині через катастрофічні втрати торговельного флоту під постійними атаками німецьких підводних човнів. У якийсь момент до голоду й жахливого дефіциту матеріалів залишилося менш як два місяці. Проте Черчилль, який знав про цю проблему **ще до того, як стало запізно**, особисто координував співпрацю між багатьма напрямками та організаціями, від університетів до заводів і бойових підрозділів, які допомогли уникнути катастрофи.

Для цього потрібні були, і це неповний список, нові боеприпаси, нова тактика протидії (створена за допомогою тактичних ігор, впроваджена за допомогою революційної на той момент системи перепідготовки морських офіцерів), нові технології відстеження підводних човнів (радіопеленгація), нові технології для розкриття шифрів (алгоритми, комп'ютери, загалом діяльність Урядової школи кодів та шифрів у легендарному помісті Блетчлі-парк).

Все це було запущено, масштабовано, тобто налагоджено промислове виробництво і повністю втілено в життя, менш як за два роки. І в 1942–1945-му було знищено найкращі морських асів і третину німецького підводного флоту (схожим способом британці вирішили трохи менш масштабну загрозу від німецьких магнітних морських мін).

- Загроза промислової базі та цивільному населенню. Після того як Британія з величезними зусиллями перемогла в першій частині битви за своє небо, німці знайшли революційне на той час рішення для точного нічного бомбардування. Загроза була така велика, що після повідомлення розвідки Черчилль знову персонально займався цією проблемою. Ні, **він не розробляв технічне рішення, він зібрав людей із різних установ, які здатні це зробити, й уклав усі бюрократичні перешкоди, які виникли**.

Ось трохи його філософії під час вирішення цих питань, яку він виклав у своїх мемуарах:

"Я нічого не розумів у науці, але трохи знав про вчені, а як міністр мав дуже великий досвід, як поводитися з тим, чого ти не розумієш".

"Я ставрав довести до стадії практичного виконання усе важливе та необхідне без затримок і перешкод".

"Мій радник доповів: якщо ми негайно вживемо заходів, то можемо вирішити проблему нічних бомбардувань... але треба особисто зустрітись з вченими" (ї такі зустрічі разом із робочими зустрічами з військовими відбувалися постійно).

"Розібравшись у головних принципах цієї страшної гри, у того самого дня віддав усі розпорядження... щоб забезпечити нашу абсолютну перевагу. Про найменше небажання проводити тактику політики або ухилення від неї повинні були доповідати безпосередньо мені".

"В умовах швидкої зміни подій я навіть не турбував Кабінет або начальників штабів ... В обмеженому колі причетних мене й так усі слухалися, а будь-яка зовнішня перешкода могла бути зметена зі шляху".

"Вчені та інженери займалися цим у великих масштабах, повністю забезпечувалися робоча сила та матеріали. Ми невтомно шукали нові методи проти бомбардування".

"Рішення знайшли, плани Німеччини провалилися, а протидія була у вигляді першого масштабного застосування радіоелектронної боротьби (РЕБ)".

Цитати взято з книжки "Вінстон Черчилль. Друга світова війна".

Наші проблеми

Розглянемо кілька поточних стратегічних проблем, вирішення яких може координувати лише президент.

1. Мобілізація, або, якщо точніше, керування людським ресурсом для перемоги під час війни. Сюди входить значно більше, ніж робота ТЦК:

- комунікація з громадянами (реклама і пропаганда мобілізації, поширення історій про героїчні вчинки бійців, які залишилися живими й неушкодженими);
- зміна ставлення до людей у війську, передусім до мобілізованих;
- зміна критеріїв оцінки діяльності командирів, зміна нормативних документів і статутів ЗСУ з метою стимулювати командирів берегти життя бійців;
- цілковита зміна системи військового навчання;
- адаптація (засвоєння досвіду та поширення рішень для підвищення ефективності) на рівні Генштабу;
- організація ротатійних процесів (більш рівномірне використання наявного ресурсу);
- внесення необхідних змін до законодавства та багато іншого.

Жодне з відомств саме по собі не здатне поодиноці вирішити це складне, багатокomпонентне завдання. Потрібні координація та дуже швидкий темп.

Жодне з відомств саме по собі не здатне поодиноці вирішити це складне, багатокomпонентне завдання. Потрібні координація та швидкий темп

Натомість зараз ми маємо законодавчий ступор, уже наявний позитивний досвід роботи з людьми і якісного навчання, які накопичили 3-тя штурмова бригада, 151-й навчальний центр ЗСУ (відомий, як центр Доніка) та інші, жодним чином не поширюється. Робота зі спрощення документообігу й бюрократичних процедур у війську ще навіть не починалася.

2. Загроза від дронів

Частина експертів попереджала про надзвичайно серйозну загрозу від російських дронів, насамперед від FPV-дронів через їх дешевизну та масовість, а також від високоточних дронів-камікадзе, таких як "Ланцет", ще на початку 2023 року.

Про величезну перевагу ворога з дронами-розвідниками говорять уже 10 років війни. Проте серйозних зусиль для подолання цієї загрози немає досі. **Йдеться не про нашу відповідь своїми FPV-дронами — із цим завдяки високому розголосо більш-менш справляємося. Йдеться саме про протидію ворожим дронам усіх вказаних типів.**

Особливого розголосо в соцмережах і медіа ця проблема не має. Відповідно майже вся активність із протидії ворожим дронам, а отже, захисту своїх бійців і техніки — це низка випусків, паралельних ініціатив, що часто дублюють одна одну і в принципі не здатні випускати об'єднання в промислових масштабах, яких потребує ЗСУ.

Про жодну екстрену робочу групу на рівні Офісу президента нам не відомо

Про жодну **екстрену робочу групу на рівні Офісу президента**, до якої входили б розробники, військові, виробники та чиновники профільних відомств, нам не відомо. А ситуація критична й погіршується з кожним днем. Ворог розвиває спроможності дальніх розвідувальних дронів, через що ми втрачаємо важливу техніку, і має в рази більше FPV-дронів, які перетворюють і без того важкі будні піхоти з передової на суцільний кошмар, а дорогоцінну західну техніку знищують зі значно більшою швидкістю, ніж встигає надходити допомога для України.

3. Російська перевага в повітрі, КАБіВ (керовані авіабомби)

Як росіяни взяли Авадітку? Одна з причин — запустили до сотні КАБіВ щодня. Зараз під абрєвіатурою КАБ наються на увазі старі фуґасні бомби, до яких доладали крила і систему навігації. Вони несуть від 250 до 1500 кг вибухівки, і їх запускають із Су-34 з відстані 60–70 км до цілі.

Відповідно ми нічого не можемо зробити. Ворог переробив на новий манер старі бомби давно, а зараз вийшов на масштабне застосування, що вже починає суттєво впливати на театр бойових дій.

За словами колишнього активіста, нардепа, а нині бійця ЗСУ Ігоря Луценка, про проблему стало відомо ще рік тому, і певні групи придумали протидію, але влада протягом цього часу не ворушилася. Сушки можна відганяти "Петріотами" і системами SAMР/T, але це дуже ризиковано — вони дорогі, їх мало і їх постачання залежить від союзників.

Тобто потрібне власне зіставне за простотою і вартістю рішення. Ігор Луценко **пише**: "Ми пропонували регулярно атакувати аеродроми в дистанції кількасот кілометрів — усі аеродроми, де базується тактична авіація, здатна кидати на нас КАБіВ. Щоб відсунути її максимально далеко, щоб авіація ворога могла якомога меншу кількість і середню вагу на нас кидати".

Як і будь-який виклик, рішення буде багатокomпонентним, його втілення в життя залежить від чіткої дисципліни і взаємодії між різними державними й армійськими учасниками, але Черчилля в нас немає. Немає зараз у державі нікого, хто очолив би вирішення цієї та решти стратегічних проблем.

4. Проблеми з міжнародною допомогою

Згаданий вище Черчилль на перших сторінках своїх спогадів пише, що коли в 1920 році республіканці отримали більшість у Конгресі, то одразу заявили, що Європа повинна або вирішувати свої проблеми сама, або платити за їх вирішення. Схожий настрій був і 1939-му, коли Британія вступила в Другу світову війну.

Черчилль завдяки Рузвельту, своєму давньому знайомству з ним, особливі відносинам Британії та США і важливій роботі посла зміг розрулити ситуацію, але це давалося дуже складно. Ми маємо схожу загрозу.

Вже зараз потрібен детальний план, як житиме країна, коли гроші й зброя від США взагалі не надходитимуть. Робоча група під керівництвом президента має готувати до цього вже сьогодні, а не починати за день до інавгурації президента США, хай там хто ним стане.

Повне припинення допомоги від США — це дуже поганий варіант. Проте до нього все одно треба бути готовими. Наприклад, нам вже зараз потрібно залучити найбільш **союзників** до вирішення цієї проблеми й отримати від європейських партнерів підтверджені обсяги допомоги, яку вони зможуть надати в разі повної втрати допомоги від США.

5. Виробництво власної зброї

Британія під час Другої світової мала потужну промисловість. Її потрібно було отримати від США зброю, щоб протриматися перший час, проте навіть на наступних етапах британці отримували як матеріали й кредити для власного виробництва, так і готову техніку. У нас ситуація гірша, промисловість є, але вона не закриває всі потреби фронту.

І замість того, щоб її розвивати, у нас досі відбуваються візити силовиків із найрізноманітнішими абрєвіатурами на військовій виробництва, часто під дуже сумнівними приводами.

Замість того щоб розвивати військову промисловість, її задовбують перевірки й кримінальними справами

Напевне, найгірший приклад того, як державні відомства воюють із виробниками зброї, — історія з Державною аудиторською службою України, що, користуючись бездарною постановою Кабміну, багато місяців поспіль буквально кошмарила низку стратегічних підприємств, таких як КБ "Луч", і наполягала на тому, щоб ці підприємства повернули кошти, отримані як прибуток у складі цін на продукцію.

Кабмін вдавав, ніби це його не стосується, і в таких випадках лише в президента Зеленського є можливість вирішити питання швидко й на користь виробника. І зробити так, щоб таких історій у країні, яка б'ється за виживання із сильнішим ворогом, більше не повторилося.

Звичайно, ми маємо витримати тонкий баланс між боротьбою з корупцією і виробництвом зброї, техніки, харчів, одягу тощо для потреб війни. Наприклад, у ворога вертикаль влади надзвичайно корумпована, але вона здатна постачати необхідну зброю в необхідних кількостях на фронт. У нас із цим проблеми.

Зараз ситуація критична, і треба розставити пріоритети на користь здорового глузду і виробництва всього необхідного для фронту, а не чергової відзнаки для керівників ДАСУ, НАБУ чи ДБР.

Підсумок

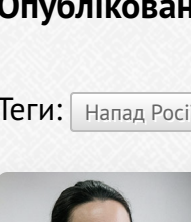
Отже, ще раз як підсумок: для подолання неефективної роботи держорганів і поганой взаємодії між різними учасниками, для усунення браку ресурсів, для швидкої стратегічної адаптації в умовах війни президентові Зеленському варто звернути увагу на досвід Вінстона Черчилля.

Але є нюанс. Черчилль до посади прем'єра був у політиці дуже давно й знав практично всіх і скрізь — від військових до науковців, від виробників до чиновників. У нас нова команда, яка керує державою з чистого аркуша. Але все ж таки в ній трапляються люди з чималим досвідом роботи на державу. Можливо, варто відібрати кілька, розподілити за напрямками й надати повноваження працювати, координуючи та об'єднуючи зусилля різних відомств.

Кожен із них має приспівливо вести свої стратегічні напрями, щоб "усе важливе та необхідне було знятишвидше доведено до практичного виконання, ... а всі перешкоди були зметені зі шляху".

Опубліковано у виданні **TEXTY.org.ua**

Теги: [Напад Росії на Україну](#) [Бойові дії](#) [Зброя](#) [ЗСУ](#) [ВСУ](#) [Війна](#) [Війна](#)

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

15 березня 2024 р., 15:38 Перегляди: 2484 Коментарі: 0

[Роздрукувати](#) [Надіслати товаришу](#)

Коментарі: comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026

Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Труки» Володимир Литвин легалізує дубайській ка...
#Трука #Аваков #Литва #Оле

11.05.2026

Розшукування Бізнесмен Борис Ушаровий через кіпрсько-іспанський ландодромат.
#РЖД #Кіпр #Кіпр

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По дати По переподатку По коментарям

2233 Рівненський апеляційний суд штрафував волинця на 247 тисяч гривень за махінації з документами на Volkswagen

2239 Схеми провалилися: Садеський суд конфіскував раритетний Aston Martin через підробку документів і занеження вартості

2283 Іран та США вийшли на фінальний етап підписання меморандуму, — МЗС Ірану

2209 Застосування газу та штоканина з перехожими: у Харкові місцеві жителі завадили затриманню чоловіка військовими

2202 У Німеччині більше непрацюючих українців, ніж сириців, - голова Офісу міграційної політики

Підписуйтеся на наш канал в Telegram. Оперативно про головне

2453 Conіst Imagine Dragons під час концерту в Торонто розорнув прапор України та побажав тривалого миру

2149 На тлі переговорів та загрози відновлення ударів: Трамп спробував карту Ірану в колорах американського прапора

2142 **Попередження про масований удар: РФ може атакувати державні установи, повідомляють про імовірний виліт стратегічної авіації РФ Tu-95**

2136 Сенатор Ліндсі Грем виступив проти можливої угоди США з Іраном, заявивши про загрозу балансу сил

2129 Скандал у Татрах: українському блогеру Гаврилув заборонили в'їзд до Польщі на 5 років

2121 Атака "шахедів": у Києві лунають вибухи

2113 Перший бій у 2026 році: Усіх б'ється за пояс WBC проти Веруєвана

2110 На війні в Україні загинув 23-річний громадянин Великої Британії Алдрон Рзаферн, — BBC

2106 Мобілізація в Києві: Конфлікт між перехожими і військовими ТЦК на Трощинці потрапив на відео

2100 DeepState: Російські війська просуваються на південний схід від Слов'янська

2051 Ветеран Мельник заявив, що у США виявляють українських військовозобов'язаних для повернення додому

2044 Трамп терміново скликає засідання Ради нащбелки США

2035 Тінь російського бізнесу та родичі у ВКСУ: як платіжна система TУME пов'язала бізнесмена Мазепу та держструктури

2028 Відбудова під обстрілами та мільярдний скандал: Трипільський ТЕС готують до приватизації на тлі розслідувань про птаставні фірми

2021 НБУ випустить пам'ятну срібну монету незвичної форми, присвячену художниці Олександрі Екстер

2014 Посольство США попереджає про загрозу масштабного повітряного удару по Україні: фіксують пуски "шахедів" з кількох напрямків

2007 «Або сильний удар, або хороша угода»: Трамп анонсував ухвалення рішення щодо війни з Іраном

2000

1993

1986

1979

1972

1965

1958

1951

1944

1937

1930

1923

1916

1909

1902

1895

1888

1881

1874

1867

1860

1853

1846

1839

1832

1825

1818

1811

1804

1797

1790

1783

1776

1770

1763

1756

1750

1743

1736

1730

1723

1716

1710

1703

1696

1690

